

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

УДК 37.091:12:005.963.2-051

АЛЛА БОЙКО
(Полтава)

ТЬЮТОР – ЯКІСНО ВИЩА ПЕДАГОГІЧНА ПОЗИЦІЯ І НОВИЙ ПРОСТІР ДУХОВНО-МОРАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Обґрунтовано методолого-теоретичні основи й наукові підходи до поняття «тьюторство», доведено зростання актуальності тьюторства в умовах європейського вектору й інтернаціоналізації освіти в Україні, визначено функції тьютора, репрезентовано тьюторську технологію в контексті кредитно-модульної системи навчання як її індивідуалізацію.

Ключові слова: тьютор, особистість, професіонал, тьюторська технологія, якість знань, освітні потреби, інтернаціоналізація підготовки фахівця.

«Світ вступає в століття людини і більше, ніж будь-коли ми зобов'язані думати про те, що ми вкладаємо в душу особистості». Ці слова В.О. Сухомлинського звернені до ХХІ ст., в якому розвивається наша педагогічна життєдіяльність. Вони пророчі.

Сьогодні концептуальні ідеї і стратегії модернізації освіти спрямовані, по-перше, на особистісно орієнтовані траєкторії і програми формування людини на засадах тільки їй притаманних можливостей та інтересів; по-друге, націлені на пошуки загальних засобів та механізмів розвитку єдиного світового, полікультурного простору, значущого як для міжнародних освітніх спільнот, так і для національних систем освіти.

У зв'язку з цим, за даними країн-лідерів освіти, багатого ретродосвіду, результатами аналізу широкого експерименту в Тюменській області Росії, нашими педагогічними спостереженнями перспективним в педагогічній теорії і практиці є такий універсальний інтернаціональний засіб формування фахівця, форма організації навчально-виховної роботи у вищій і загальноосвітній школі, як діяльність тьютора і модульно-тьюторська технологія в контексті кредитно-модульної системи навчання. У сучасних умовах створюються об'єднання і асоціації тьюторів, розробляються методолого-теоретичні засади і концепції тьюторства для задоволення освітніх потреб особистості, суспільства і країни.

Наприклад, концепції тьюторства (автори Максимова, Щедров, Теслінов, Чернявський та ін.), Асоціація тьюторів, президент А.Н. Ковальова, цикл педагогічних конференцій «Россия в контексте современных образовательных моделей», «Тьюторство как новая профессия в образовании» (автори Муха Н.В., Рязанова А.Г. та ін.). Головне для нас сьогодні, оскільки недостатньо власного досвіду – інформаційне поле. На кафедрі розроблено широку бібліографію з проблеми. На цій основі нами доведено основне: 1) тьютор – педагогічна професія з якісно вищою педагогічною позицією і потенціалом; 2) вона охоплює новий простір і вибудовує інтерактивну модель інноваційної педагогічної взаємодії; 3) прогресивними тенденціями, на яких базується тьюторство, є толерантність, духовні системи цінностей, суб'єкт-суб'єктна взаємодія, людиноцентризм, аксіологічні орієнтири, індивідуально-гуманістична парадигма.

Ідея модульно-тьюторської технології відродилася з XVII ст. на основі потреби розвитку поширених в усьому світі сучасних положень: контекстуальної підготовки фахівця; особистісно орієнтованої освіти і виховання; розвивального навчання; модульного розподілу навчального матеріалу і рейтингової оцінки знань; ігрових форм навчання тощо. Це викликало збільшення обсягів змісту освіти, зміну і появу нових ролей і функцій викладача і вчителя, таких, які властиві модератору, фасилітатору, ігротехніку, консультанту і об'єднують у поняття «тьютор». Явище, про яке йде мова, на нашу думку, прогресивне, закономірне, зумовлене переходом навчальних закладів до нової освітньо-виховної гуманно-індивідуальної парадигми.

Аналіз проблеми дозволяє зробити висновок про багатоваріантність підходів до самих понять «тьютор» і «тьюторство». Найбільш поширеним із них є розуміння тьюторства як модульно-тьюторської технології індивідуалізації освіти, що передбачає, за нашими даними, систему засобів і створення реальних умов для входження кожного суб'єкта з його прагненнями і можливостями в процес навчання, як управління ним своєю власною освітньою траєкторією. Російськими дослідницями Агарковою, Загребельною, Будановою, Васильєвою, Лукіною та ін. тьюторство визначається як технологія індивідуального супроводу процесу освоєння певної діяльності [3, с. 15-19]. Учені Н.А. Костіна, Н.В. Рибалкіна та ін., розвиваючи це визначення, акцентують увагу на тому, що, на відміну від учителя і викладача, тьютор піклується про індивідуальне формування певної особистості, про окремі, лише їй притаманні засоби навчання і виховання [4, с. 7-9].

А отже, тьютор вільна педагогічна професія. Для нього важливо, щоб студент чи учень сам більше збагнув свій потенціал, місію, призначення в житті. Тьютор дбає, щоб підтьюторний міг усебічніше розкрити самого себе і використати якнайповніше свої можливості.

В історико-педагогічному контексті поняття «тьютор» означає, як відомо, «спостерігаю», «підключаю». Це помічник, наставник, адвокат студента [2, с. 72; 6, с. 34]. У сучасних умовах доводимо, що в системі відкритої освіти тьютор є її системоутворювальним компонентом, який надає різні форми педагогічної і психологічної підтримки студентам чи учням. Головне, тьютор – філософ предмета. У нього повинні бути ґрунтовні знання, щоб виходити на рівень методології певної навчальної дисципліни, щоб до нього тяглися світлі голови молоді. Отже, з позиції тьютора – глибина знань, а з позиції учня чи студента – інтерес до предмета і безмежна повага до свого наставника.

Тьютор покликаний організувати передумови самовизначення, самоздійснення, самореалізацію людини в професії, надаючи допомогу в розробці індивідуальної освітньої парадигми, тобто він забезпечує успішність індивідуальних професійних спроб. У педагогічній професії особливо це проявляється в період практики. У бесіді зі студентами на основі нашого посібника [1] про зведений образ тьютора (на початковому етапі експериментальної роботи) прийшли до висновку, що це педагог, який більше спостерігає, слухає, думає, для нього важливо не говорити багато самому, а вдумливо сприймати і розуміти співбесідника й ситуацію, щоб зробити правильний висновок про розвиток і формування кожної особистості. Студент чи учень – це індивідуальна навчально-виховна система. Тьютор мусить, враховуючи її, навчати вчитися. Тьютор – наставник, психолог і соціальний педагог, але розпочинається тьюторство з педагогіки. Щоб бути консультантом, фасилітатором потрібно мати, насамперед, знання з етнопедагогіки, дидактики, теорії виховання, менеджменту.

Позиція тьютора завжди оптимістична. Студент чи учень повинен знати, якщо сьогодні у нього є прогалини в знаннях, якщо його результати негативні, то завтра вони обов'язково будуть позитивними. Тьютор визначає вектор, де студент чи учень може досягти максимальних успіхів, визнає право на помилку, але повинен попередити її. Здійснювати виховну роботу без нотацій: «Ти зробив не так, як ти міг і т.п.», а говорити з перспективою, повагою, переконувати, як це знадобиться в житті.

ті. Отже, ти хороший, я хороший, ти здібний і я тебе розумію. Таким мусить бути суб'єкт-суб'єктне резюме.

Вважаємо провормим представити тьютора як педагога, що об'єднує у формуванні людської індивідуальності загальне, соціальне, культурне й особистісно-індивідуальне, який торує шлях до професії, цілеспрямовано працює з батьками. Мова ведеться не про масового вчителя, а про педагога-тьютора як змістовне, комплексне, гармонійне, а отже, сьогодні рідкісне явище, на якого щастить не кожному, адже вчитель – масова професія. Лише тьютор, здійснюючи персоніфікацію навчально-виховного процесу, має об'єктивні можливості стати таким учителем. Тому експеримент з тьюторства ми плануємо в кращих, інноваційних навчальних закладах, університетах, школах і в діяльності найпрогресивніших педагогів.

Якщо мати на увазі тьютора педагогічної освіти, то це суб'єкт, що теоретично і організаційно-методично супроводжує особистісний і професійний розвиток майбутніх педагогів протягом усього процесу їхнього навчання у вищій. У загальноосвітній і вищій школі, як свідчить досвід, де є хоча б кілька тьюторів, змінюється стиль, зміст і засоби взаємодії на користь студентського і учнівського загалу. Навчально-виховний процес набуває інноваційності.

Аналіз методолого-теоретичних підходів до проблеми (їх 6) дозволяє виділити із них 3 головні, зокрема: знаннецентричний, компенсаторний науковий підхід, який фокусується на питаннях успішності, дисципліни, адекватних формах дозвілля молодій людині. Нами сприймається такий підхід, оскільки найпершим нашим практичним наміром було використання тьютора на етапі вирівнювання знань студентів чи учнів, а отже, постає завдання більш повного теоретичного обґрунтування цього напрямку тьюторської функції. Вирівнювання знань важливо і для студентів, і для учнів.

За компенсаторного підходу тьютором здійснюється пізнання і ведеться облік особливостей особистості при сприйнятті людини і світу, мети, мотивації навчання, розв'язання навчальних завдань, корекції засобів взаємодії, визначення ідеалів. Тьютор намагається ліквідувати чи компенсувати такі фактори, що заважають навчанню, як нерозуміння викладачем студента, неврахування його інтелектуальних, фізіологічних і психологічних особливостей, поверхове чи традиційне про нього судження, труднощів особистісного становлення, сприйняття чи несприйняття ним соціального оточення тощо.

Ми поділяємо і другий підхід, освітньо-перспективний, головне тут організація самоосвіти і самовиховання, який пов'язується з ще сильною «дегуманізацією освіти». Багатьма авторами відмічається, що в освіті сьогодні не відбувається головного – самовизначення особистості, тобто вибору себе в світі культури, адаптації до життя. Як доводять учені (М. Мамардашвілі, І. Проскуровська, М. Суворов та ін.), освіта покликана культивувати техніку «проби себе і сил по встановленню того, як співвідноситься «індивідуальна душа зі світом навколо» [5, с. 115]. Тому тьютори в педагогічній ретроспективі Англії та інших країн супроводжували студента не лише в навчальному закладі, а вникали в його побут, відпочинок, допомагали в приватних індивідуальних заняттях. Варто відмітити, що на початку головними в діяльності тьютора були функції виховні, поступово пріоритету набували освітні, а сьогодні – знову виховні, адаптивні функції до мінливого і складного світу.

Третій сучасний підхід (інтеграційно-особистісний) до проблеми тьюторства полягає в об'єднанні навчання й виховання, загальних та індивідуальних методів, форм і видів діяльності тьютора і його вихованців. З одного боку, людське мислення і діяльність існують в історії та культурі у вигляді норм і зразків, а з іншого, – загострюється проблема, яку вирішує тьютор, – пошук змісту, методів та критеріїв індивідуалізації їх засвоєння, підвищення результативності й критичності мисленнєвої діяльності, формування духовно-морального світогляду конкретного студента, але обов'язково – і викладача. Тьютору належить досягти доцільного поєднання в навчанні й вихованні індивідуального і соціального, інтелектуального й емоційного,

загального й відмінного у кожній особистості, щоб не превалювали споживацькі, егоїстичні інтереси. Усі наукові підходи методологічно переконливі, мають право на існування, але потребують подальшого теоретико-методичного обґрунтування в експериментальній роботі.

У контексті тьюторства важливо акцентувати, що Я. А. Коменський у роботі «Велика дидактика» виділяє три сфери виміру людини: розум, серце, справи. Практика показує, що в сучасній вищій і загальноосвітній школі, класно-урочній чи лекційній системі цей простір звужується в одну сферу виміру формально-інтелектуальну (розум). Варто у зв'язку з цим розвести поняття «закритий і відкритий освітній простір». «Закритий простір» має визначений шлях, яким належить провести студента (учня), відома і мета, до якої його потрібно спрямувати. Ідеал «закритого» освітнього простору – це певний викладач-наставник (учитель), навальний заклад, студент чи учень і конкретні, відомі методи викладання.

«Відкритий освітній простір», до якого ми прагнемо, надає студенту чи учневі вибір шляху і мети. Його ідеал полягає у виборі викладача, школи, методів, прагне дати досвід самовизначення. Людина мусить бути вільною у визначенні своєї мети, свого образу. А для цього мати свій «відкритий освітній простір». Найважливішими критеріями створеного тьютором і студентом освітнього простору, за нашими даними, виступають: 1) здійснення успішного тьюторського супроводу навчання, формування особистості й способу життя майбутнього фахівця; 2) багатоманітність і варіативність задоволення освітніх пропозицій; 3) конструювання і здійснення індивідуальної освітньої і виховної програми.

А отже, актуальність тьюторства сьогодні зумовлена, по-перше, тим, що тьюторська технологія спрямована на задоволення освітніх потреб особистості, країни і суспільства, їх гармонізації; по-друге, вона наочно демонструє залежність розвитку країни від результатів освіти окремих індивідів і спрямована на їх піднесення; по-третє, визначається необхідністю особистісно орієнтованої, гуманної педагогічної взаємодії; по-четверте, у зв'язку з цим персоніфікацією педагогічної освіти, побудовою власної програми, яка здійснюється за індивідуальними можливостями; по-п'яте, потребою формування суб'єкт-суб'єктних толерантних відносин учасників педагогічного процесу, що супроводжують особистісно-професійний розвиток майбутніх педагогів. Думаю, зрозуміло, що у зв'язку зі зменшенням контингенту студентів та й учнів тьюторство буде проявлятися все більш реально і затребувано.

Головне завдання тьютора полягає у формуванні професійної суб'єктності, здатної до власного майбутнього професійного саморуху, самоздійснення в професії завдяки своєму ресурсу, даному від природи і здобутому в процесі розвитку. У зв'язку з цим тьютор у вищій школі покликаний усебічно знати студента і не лише його особистісні якості, а й специфіку емоційної й інтелектуальної сфери, його родину, побут, матеріальне становище, на основі чого включати студентів у різні види діяльності за інтересами, самостійної роботи, такі, як проєктна, дослідницька, організаційна, художня, самодіяльна та ін., виконувати наукові роботи, брати участь у наукових дискусіях (організовуємо дискусійні майданчики), конкурсах, що сприяють критичному розумінню ними своїх досягнень, усвідомленню невирішених проблем, постійному випробовуванню в індивідуальній діяльності, її рефлексії, формулюванню власних завдань і корекції своїх дій. Оскільки тьюторство також є засобом неформальної передачі знань, формування умінь і навичок, сам тьютор змушений перебувати у ситуації постійного пошуку, самоосвіти, результатом його роботи є освіта упродовж життя, а також можуть бути індивідуальні програми навчання і самовиховання студента, які підтверджуються, наприклад, піднесенням якості знань і вихованості, що знаходить вираження у бально-словесному оцінюванні й високому навчально-виховному рейтингу студента.

Таким чином, тьютор своїми професійними і людськими якостями сприяє піднесенню статусу вчителя, наставника, його виховної ролі, слугує прикладом профе-

сійної досконалості й відданості, незамінний у особистісному професійному зростанні підтьюторного.

Таким чином, модульно-тьюторська технологія засновується на взаємодії тьютора і студента (учня) під час опанування ними певного модуля як відносно самостійної частини навчального матеріалу з метою усвідомлення й реалізації учнями й студентами власних навчально-виховних цілей і завдань.

Тьютор – посередник між загальнокультурним та індивідуальним, особистісним та корпоративним. Тьютор, на наше переконання, об'єднує не лише навчання, розвиток і самотворення професіонала, а й здійснює формування його системи цінностей, всього способу життя, виховує студента. Він створює умови для входження в суб'єктну позицію. Оскільки, як писав К.Д. Ушинський, «ми ще не вступили в той храм, що називається вихованням, а стоїмо лише біля дверей його» [7], – і в цьому нам сприяє тьюторство.

Роздуми і поради тьютора мусять стати гостро необхідними в житті. Ось чому обов'язковими між тьютором і студентом (учнем) мають бути суб'єкт-суб'єктні, морально-естетичні взаємини співробітництва і співтворчості, які дозволяють зберегти його сутність, розвинути самостійність, упевненість. Студент навчається коригувати й змінювати свої «хочу» і «можу», розв'язувати суперечності між правом і моральністю, управляти собою й оволодівати ситуацією.

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли велике значення надається формуванню креативної індивідуальності людини, тьюторська технологія являє собою таку індивідуально-соціальну діяльність, яка сприяє подоланню протиріччя між самостійним творенням власного образу й образу за наслідуванням зразків культури. У цьому випадку ідея тьюторства розглядається як творчий пошук (співробітництво і співтворчість) у процесі взаємодії двох суб'єктів навчання і виховання – тьютора і його підопічного в навчальних закладах усіх типів.

Аналізуючи власний досвід праці в педагогічному навчальному закладі і досвід викладачів кафедри, приходимо до висновку про особливо гостру необхідність тьюторства в умовах кредитно-модульної системи навчання для організації індивідуальної самостійної роботи студентів, обсяги якої збільшуються. Сьогодні індивідуальна самостійна робота, якщо говорити відверто, майже пушена на самоплив. У її організацію і зміст викладачі через зайнятість і превалювання лекційно-семінарських занять заглиблюються несистематично. Наукової і навчальної літератури недостатньо, списки її короткі. Тьютор мусить знати наявну й загальну літературу з проблеми. Головне тут інформаційне поле. Вища школа недостатньо забезпечує організацію й належний зміст самостійної роботи. Самостійна робота мусить мати особистісну спрямованість, урахування інтернет-ресурсу, іншої інформації, що означає найповніше знання інтересів, можливостей і прагнень молодого людини, допомогу студентові чи учневі не тільки у виборі самостійного завдання, а і в організації його виконання, надання консультацій, порад, обліку й контролю професійних досягнень. Тому ми плануємо на конференції з тьюторства проведення творчих лабораторій, де критично проаналізуємо посібники із самостійної роботи. Розвиткові інтелектуальної активності будуть сприяти і дискусійні майданчики під керівництвом директорів шкіл і викладачів кафедри. Розпочинати ж діяльність тьютора необхідно з «вирівнювання» знань студентів, про що йдеться у нашому науково-методичному посібнику «Індивідуальні тьюторські завдання для студентів II-V курсів» [1, с. 358] та попередній публікації.

Сьогодні тьютор, за даними дослідників (Костіна Н.А., Петров М.К., Хабемас Ю.А. та ін.), є центральною фігурою, а тьюторство офіційно визнаним компонентом системи англійської університетської освіти. У вітчизняній педагогіці тьюторство в широкому розумінні можна розглядати як інноваційний напрям у її теорії та практиці. У зв'язку з цим доцільно послатися на досвід Росії. Методологічні засади тьюторства тут розпочали перевіряти в 90-х роках ХХ ст., на основі експериментальної роботи з педагогічної підтримки дітей у навчальному процесі. Нами

поділяється ця позиція томських учених, тьюторство розглядаємо як систему індивідуальної професійної підтримки майбутнього вчителя й учня. З цією метою нами розроблено методичні та технологічні рекомендації щодо функціональних обов'язків тьютора, а також науково-методичні засади тьюторства. Методичні поради й побажання тьютору та студенту орієнтовані на суб'єкт-суб'єктні відносини в процесі здійснення індивідуалізації освіти. Навчально-методичний посібник [1] буде слугувати основою експерименту. Днями виходить його систематизоване і доповнене, друге видання (з урахуванням деяких даних експерименту).

У нашій країні тьюторство – професія, якої немає і яка вже є, і буде у зв'язку з ситуацією в суспільстві, зменшенням кількості студентів та учнів, кризою виховання. Вона визріває у вищій і загальноосвітній школі як особистісно орієнтоване формування, науковий супровід обдарованих, вирівнювання відсталих, створення індивідуальних освітніх та виховних проєктів і програм, навчально-методичних комплексів із самостійної роботи, як індивідуальне консультування, але не репетиторство, адже мається на увазі всебічність у навчанні й вихованні.

Тьютор – це вихователь у широкому розумінні цього поняття, що вказує і веде шляхами мудрості та оптимальності. До основних функцій тьюторства відносимо: 1) організаційне керівництво навчально-пізнавальною діяльністю студента чи учня; 2) визначення його можливостей та інтересів; 3) рекомендації в особистісному становленні, організації самовиховання, формування системи цінностей, способу життя, визначення особистісних перспектив; 4) надання допомоги в правильному й ефективному використанні науково-методичного супроводу з певної навчальної дисципліни; 5) організація самостійної роботи; 6) забезпечення вирівнювання знань студентів і учнів; 7) обґрунтування засобів і допомога в досягненні високого рейтингу підліткового; 8) забезпечення інформацією й обміну між суб'єктами додатковою літературою. У нашій системі освіти існує поняття «куратор», що близьке поняттю «тьютор», але воно значно звужене. На наш погляд, постає завдання наповнення його тьюторським змістом. За виконання обов'язків тьютора доцільно ввести доплати, що властиво для російського досвіду тьюторства, бо це додатковий обсяг роботи.

Таким чином, єдиного підходу до розуміння тьюторства, функцій тьютора, доцільності його введення ще не вироблено. Представлені нами пошуки свідчать про їх правильність, оскільки вони належним чином обґрунтовані, але дослідницька робота кафедри педагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка триває. Звертаємо увагу, що з XVII ст., як уже відмічалось, тьюторська технологія визнається складником усієї англійської університетської системи. Протягом XVIII-XIX ст. вона посіла в англійських університетах центральне місце, а лекційна її доповнювала. Н. В. Рибалкіна доводить, що сьогодні близько 90% занять у Оксфордському і 75% – у Кембриджському університетах проводяться тьютором [6, с. 34].

Основними концептами тьюторської технології згідно з нашим аналізом є: по-перше, трансформаційні процеси, що стали об'єктивною реальністю сьогодення, спрямовані на неповторність людини, що змінюють сенс життя особистості, її аксіологічні орієнтири і характер відносин, а отже, потребують якісно вищої педагогічної позиції і нового простору діяльності тьютора. По-друге, глибинність знань з теорії виховання і дидактики в умовах постмодернізму, глобалізаційних та інтеграційних процесів. По-третє, суб'єкт-суб'єктні, морально-естетичні відносини, що є конструктом тьюторської технології на принципах креативності, елективності, персоналізації, що забезпечує повне засвоєння знань, їх критичний самоаналіз, коригування власних навчальних і виховних зусиль, формує потребу особистісно орієнтованої, самостійної, індивідуальної роботи двох рівноправних партнерів – тьютора і майбутнього вчителя, тьютора і учня. По-четверте, оптимістична бально-словесна оцінка, яка виставляється на основі діалогічної взаємодії, співбесіди і взаємоповаги двох рівноправних суб'єктів.

Тьюторство як засіб інтернаціоналізації потребує визнання й активності всіх суб'єктів освіти і виховання, усіх їх рівнів, чіткої орієнтації на національну ідею й за-

гальноєвропейську мету виховання, осмислення і використання сучасного і ретродосвіду лідерів світової освіти, переходу до практичної контекстуальної орієнтації в професійній освіті.

На увагу в майбутній роботі заслуговує подальший розвиток позиції й соціально-педагогічного простору в діяльності тьюторства, щоб посада тьютора стала визнаною і зайняла таке ж місце, як у загальноосвітньому навчальному закладі як посада вчителя, а у вищому закладі – викладача. Плануємо розширення експерименту. У Східному регіоні – це Слов'янський педагогічний університет, завкафедри педагогіки проф. Сипченко В.І, у Західному – Рівненський університет, завкафедри педагогіки проф. Дем'янюк Т.Д.

Дорогі друзі! Чим вища компетентність тьютора, його креативність, відданість справі, тим результативнішою є його діяльність, як провідника професійної індивідуальності, формування нових Ващенко, Захаренків, Макаренків, Сухомлинських, інших прекрасних педагогів у т.ч. нашого Полтавського регіону.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко А. М. Інтегрований курс теорії та історії педагогіки : індивідуальні тьюторські завдання для студ. II-V курсів : навч.-метод. посіб. / А. М. Бойко. – Полтава, 2007. – 358 с.
2. Дем'яненко Н. М. Система тьюторства : актуалізація ретродосвіду Великої Британії / Н. М. Дем'яненко // Зб. наук. праць Полтавського держ. пед. у-ту імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2006. – Вип. №6 (57). – С. 72-75. – (Серія «Педагогічні науки»).
3. Ковальова Т. М. Концепція школи «Еврика-развитие» як школи індивідуально орієнтованого образования / Т. М. Ковальова // Управление школой индивидуального образования. – Томск, 2002. – С. 15-19.
4. Краевский В. В. Методология педагогики: новый этап / В. В. Краевский, Е. В. Бережнова. – М., 2006. – 388 с.
5. Лукіна Т. О. Тьютор / Т. О. Лукіна // Енциклопедія освіти / гол. ред. акад. В. Г. Кремінь. – К., 2008. – С. 924.
6. Мамардашвили М. К. Современная европейская философия (XX век) / М. К. Мамардашвили // Логос. – 2002. – №2. – С. 115-118.
7. Университетское образование в Великобритании. – М., 1998. – 331 с.
8. Ушинский К. Д. Человек как предмет образования / К. Д. Ушинский. – М., 1986. – 239 с.

АЛЛА БОЙКО

ТЮТОР – КАЧЕСТВЕННО ВЫСШАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПОЗИЦИЯ И НОВОЕ ПРОСТРАНСТВО ДУХОВНО-МОРАЛЬНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

Обоснованы методолого-теоретические основы и научные подходы к понятию «тьюторство», доказано возрастание актуальности тьюторства в условиях европейского вектора, а также интернационализации образования в Украине, определенных функций тьютора, репрезентована тьюторская технология в контексте кредитно-модульной системы образования как ее индивидуализация.

Ключевые слова: тьютор, личность, профессионал, тьюторская технология, качество знаний, образовательные потребности, интернационализация подготовки специалиста.

АЛЛА БОЙКО

A TUTOR – A HIGHER QUALITY PEDAGOGICAL POSITION AND A NEW SPACE OF SPIRITUALLY-MORAL CO-OPERATION

Methodological and theoretical bases and scientific approaches to a notion “tuition” are grounded, the increase of actuality of tuition in the conditions of the European vector and internationalization of education in Ukraine is proven, the functions of tutor are defined, a tuition technology is represented in the context of the credit-module system of education as its individualization.

Keywords: tutor, personality, professional, tuition technology, knowledge quality, educational needs, internationalization of specialist training.

Одержано 7.10.2010, рекомендовано до друку 29.12.2010.